



ZESPÓŁ PORADNI NR 3

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 6

Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji

20 - 863 Lublin, ul. Młodej Polski 30

tel./ fax (81) 741- 09- 30; 0-501-37-00-90

www.zp3.lublin.pl / e-mail: poczta@zp3.lublin.eu

Dojrzałość szkolna.



GAZETKA NR 11

opracowanie:
Grażyna Woźniak-Głowacz – pedagog, terapeuta pedagogiczny

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA. GOTOWOŚĆ SZKOLNA.

Zanim dziecko pójdzie do szkoły, rodzice (zwłaszcza dzieci 6-letnich) powinni mieć pewność, że jest ono gotów do podjęcia nauki w klasie pierwszej.

Przedszkola mają obowiązek wydać informację o gotowości szkolnej dziecka do końca kwietnia każdego roku szkolnego. Niezależnie od zawartości tego dokumentu rodzicom potrzebna jest jednak wiedza na temat tego czym dokładnie jest dojrzałość szkolna.



Dojrzałość szkolna to inaczej gotowość dziecka do podjęcia nauki w szkole, gotowość do sprostania obowiązkom szkolnym. **Dziecko dojrzałe** czyli **gotowe do nauki** to takie, które charakteryzuje się odpowiednim poziomem rozwoju fizycznego, poznawczego i emocjonalno-społecznego.

Przygotowanie dziecka do szkoły to proces długofalowy, zaczyna się od momentu jego narodzenia. Na osiągnięcie pełnej dojrzałości szkolnej składa się ogół jego doświadczeń życiowych, zasób zdobytej wiedzy i umiejętności oraz postawy ukształtowane w ciągu kilku lat życia. W ostatnim roku przed pójściem do szkoły można nasilić pewne oddziaływania, zwłaszcza w zakresach, w których zaobserwujemy niedomagania.

Dziecko może rozpocząć naukę w szkole, gdy ma ku temu możliwości, chce to robić, potrafi skupić uwagę.

KRYTERIA DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ opracowane w oparciu o podstawę programową wychowania przedszkolnego obowiązującą od dnia 1.09.2009 roku

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. w zakresie umiejętności społecznych i odporności emocjonalnej:

- rozumie i wykonuje polecenia nauczyciela kierowane do całej grupy, a nie tylko bezpośrednio do niego,
- łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami oraz z dorosłymi spoza rodziny,
- słucha uważnie i nie przerywa

- wypowiedzi dorosłych i kolegów,
- współdziela z nimi w zabawie, czeka na swoją kolej,
- w zabawach potrafi opanować emocje, nie wybucha łatwo złością, nie reaguje gniewem, nie obraża się i nie odchodzi,
- postępuje zgodnie z umowami przyjętymi w grupie,
- umie pogodzić się z przegraną, jest odporne na niepowodzenia, w miarę samodzielnie radzi sobie z trudnościami.

2. w zakresie samodzielności i wykonywania czynności samoobsługowych:

- wykonuje samodzielnie czynności higieniczne,
- dba o czystość osobistą i estetykę swojego wyglądu,
- utrzymuje porządek w otoczeniu,
- potrafi samodzielnie się ubierać i rozbierać, dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie,
- zależy mu na doprowadzeniu pracy do końca.

3. w zakresie rozwoju intelektualnego:

- rozpoznaje i nazywa poznane przedmioty oraz potrafi wyjaśnić do czego służą,
- wyodrębnia i umie opisać cechy przedmiotów,
- dokonuje podziału zbiorów na podzbiory według różnych cech elementów np. kształtu, wielkości, koloru
- tworzy zbiory na podstawie pojęć ogólnych,

- rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków,
- porządkuje i opowiada historyjki obrazkowe, uwzględniając zauważone związki przyczynowo-skutkowe.



4. w zakresie umiejętności matematycznych

- określa prawą i lewą stronę ciała,
- umie wymienić i wskazać wszystkie części ciała,
- ustala położenie przedmiotów w przestrzeni, stosując właściwe zwroty,
- posługuje się pojęciami dotyczącymi położenia przedmiotów w odniesieniu do własnego ciała,
- liczy obiekty i rozróżnia błędne liczenie od poprawnego
- posługuje się liczebnikami porządkowymi w znanym sobie zakresie,
- porządkuje zbiory w ciągu malejącym i rosnącym,
- wykonuje działania dodawania, i odejmowania licząc konkretne przedmioty,
- rozpoznaje i nazywa kształty figur

geometrycznych: koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt.

5. w zakresie układów rytmicznych i następstwa czasu:

- umie kontynuować rytm, układając kolejne sekwencje,
- używa poprawnie nazw pór dnia: rano, południe, wieczór,
- rozumie i stosuje określenia następstwa czasu: wczoraj, dzisiaj, jutro,
- wymienia nazwy dni tygodnia w prawidłowej kolejności,
- zna nazwy pór roku i wymienia je w prawidłowej kolejności.

6. w zakresie percepcji wzrokowej:

- wskazuje co najmniej 6 szczegółów, którymi różnią się 2 obrazki,
- zauważa, jakie nastąpiły zmiany we wcześniej oglądanym układzie elementów,
- potrafi połączyć barwne obrazki z ich konturowymi odpowiednikami,
- spostrzega takie same symbole i znaki graficzne,
- układa budowle z klocków według podanego wzoru,
- układa obrazek z części.



7. w zakresie percepcji słuchowej:

- rozpoznaje i nazywa słyszane odgłosy i dźwięki,
- wyodrębnia wyrazy w zdaniu i potrafi je policzyć,
- dzieli wyraz na sylaby,
- wyodrębnia głoski na początku i na końcu słowa (wie np., że wyraz „but” zaczyna się na „b”, a kończy na „t”),
- potrafi wymienić głoski w krótkich słowach jak: „las”, „woda”,
- potrafi złożyć proste słowo w całość z usłyszanych głosek.

8. w zakresie sprawności ruchowej:

- utrzymuje prawidłową postawę ciała podczas stania, siedzenia, chodzenia i biegania,
- chodzi na czworakach, zmieniając kierunek i pokonując przeszkody,
- rzuca, chwyta i toczy przybory,
- podskakuje i przeskakuje przeszkody,
- wykonuje poprawnie ćwiczenia według pokazu instrukcji słownej.

9. w zakresie sprawności manualnej:

- potrafi precyzyjnie narysować po linii i wykropkowanym śladzie,
- trzyma prawidłowo ołówek, kredkę,
- dostosowuje nacisk do przyboru, z którego korzysta w czasie rysowania
- sprawnie posługuje się nożyczkami.

10. w zakresie koordynacji wzrokowo-ruchowej:

- umie pokolorować obrazek wg podanego kodu,
- rysuje szlaczki zgodnie z podanym

- wzorem, zachowując prawidłowy kierunek od strony lewej do prawej,
- potrafi określić miejsce na kartce papieru,
 - rysuje na kratkowanym papierze zgodnie z podanym wzorem.

Dziecko, które osiągnęło dojrzałość szkolną powinno mieć opanowane powyższe czynności, ale niekoniecznie wszystkie i na równie wysokim poziomie. Wystarczy jeżeli **radzi sobie z większością**. Oczywiście im jest ich więcej tym lepszy start. Jest prawie niemożliwe, aby dziecko zwłaszcza 6-letnie spełniało wszystkie wyżej wymienione warunki i to na najwyższym poziomie.

RODZICU!

Jeśli poświęcisz trochę czasu i ocenisz umiejętności własnego dziecka możliwe, że masz już świadomość w jakich zakresach twoje **dziecko powinno skorzystać z dodatkowych ćwiczeń**, a może nawet niepokoisz się, że nie sprosta wymaganiom szkolnym.

W pierwszej kolejności **skontaktuj się z nauczycielem dziecka**. Ma on rzetelne informacje o jego osiągnięciach i trudnościach i podpowie jak sobie z nimi radzić.

Rozwój psychofizyczny większości dzieci rozpoczynających naukę mieści się w granicach norm rozwojowych dla dziecka i jest w miarę harmonijny.

Jest jednak pewien procent dzieci, które pomimo, że są w tym samym wieku

rozwijają się w różnym tempie. Są wśród nich dzieci o rozwoju globalnie przyspieszonym, globalnie opóźnionym oraz dzieci z **dysharmoniami rozwojowymi** (czyli z tzw. fragmentarycznymi deficytami rozwojowymi).



Jakie nieprawidłowości rozwojowe występujące u dziecka mogą zaniepokoić rodziców?

- ma wadę wymowy (nieprawidłowa artykulacja wielu głosek) i utrudniona komunikacja werbalna,
- przekręca wyrazy, popełnia błędy gramatyczne,
- ma problem z zapamiętaniem wierszyków, piosenek, nazw dni tygodnia, więcej niż jednego polecenia,
- nie potrafi dokonać podziału słowa na sylaby,

- nie wyodrębnia głoski w nagłosie słowa,
- nie potrafi głośkować nawet krótkich słów,
- rudności sprawiają mu wszelkie układanki, mozaiki (unika ich),
- wykazuje się nieporadnością w rysowaniu, w postugiwaniu się nożyczkami,
- ma trudności z dokładnym odwzorowywaniem prostych szlaczków,
- z trudem zapina guziki oraz wykonuje wszelkie czynności manipulacyjne,
- jest oburęczne, trzyma ołówek to w lewej to w prawej ręce,
- źle funkcjonuje w zabawach ruchowych, ma trudności z uczeniem się jazdy na rowerze, hulajnodze,
- nie przestrzega reguł życia w zbiorowości,
- łatwo się rozprasza,
- potrzebuje stałej uwagi,
- jest lękliwy, małomówny,
- nie potrafi nawiązać kontaktu z rówieśnikami oraz z dorosłymi spoza rodziny,
- nie interesuje się książkami i czytaniem, pisanie,
- preferuje zabawę.

ODROCZENIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

Rodzicu, jeżeli zaobserwowałeś u swojego dziecka szereg wyżej wymienionych symptomów, powinieneś zwrócić się do **poradni psychologiczno - pedagogicznej o przeprowadzenie badania**

diagnostycznego, celem stwierdzenia co jest ich przyczyną.

W zależności od rezultatu badań w przypadku niektórych dzieci należy wziąć pod uwagę możliwość **odroczenia obowiązku szkolnego**.

Dodatkowy rok spędzony w grupie „zerówkowej” w połączeniu z **ćwiczeniami korekcyjno-kompensacyjnymi** prowadzonymi pod kierunkiem nauczyciela-terapeuty i **codziennie kontynuowanymi przez rodziców w domu**, pozwala na zmniejszenie lub zniwelowanie opóźnień lub zaburzeń.

Decyzję o odroczeniu podejmuje dyrektor szkoły podstawowej po zasięgnięciu opinii poradni (publicznej lub niepublicznej). Opinia jest wystawiana na wniosek rodzica bądź opiekuna prawnego dziecka.

Ministerstwo Edukacji Narodowej rozważa wprowadzenie takich przepisów, które umożliwią rodzicom odraczanie spełniania realizacji obowiązku szkolnego do końca grudnia - rodzic będzie mógł cofnąć swoje dziecko z pierwszej klasy do zerówki.



**Dziecko dojrzałe do szkoły
powinno poradzić sobie
w szkole.**

Rodzicu!

- Niepowodzeniom szkolnym łatwiej jest zapobiegać, niż później je likwidować.
- Prowadź więc świadomą obserwację swego dziecka, dokonujcie orientacyjnej oceny jego rozwoju.
- Dostrzeżone w porę nieprawidłowości i szybko podjęta interwencja (ćwiczenia rodziców z dzieckiem w domu, praca indywidualna z nauczycielką lub terapia w poradni) pozwolą dziecku na osiągnięcie odpowiedniego poziomu dojrzałości szkolnej.



Literatura cytowana:

- Dojrzałość szkolna. Małgorzata Broniszewska. Mój przedszkolak. Nr 1, wrzesień 2011.
- Sześćioletni uczeń. Bożena Janiszewska. WSIP, 2008.
- Przedszkolak u progu szkoły. Wojciech Brejnak. Biuletyn nr 23 Warszawskiego Oddziału nr 1 PTD.
- Możesz pomóc dziecku. Wiesława Żaba-Żabińska.
- Entliczek Pentliczek. Badanie gotowości szkolnej. Hanna Derewlana i Beata Wosińska. Warszawa 2011. Wydawnictwo Nowa Era.

Grafika:

- http://g.wieszak.polki.pl/p/_wspolne/pliki_infornext/204000/204305.jpg
- http://g.wieszak.polki.pl/p/_wspolne/pliki_infornext/460000/uczen_balony_wagary.jpg
- http://www.alejakobiet.pl/img/gotowosc_szkolna_1.jpg?1378601690376?1378601690376
- http://www.tatento.pl/data/social_pages/279/279_m_gotowosc_szkolna_duze.jpg
- http://www.macierzynstwo.inspirander.pl/files/dom/samodzielnny_przedszkolak.jpg